

Dagboek uit Bombay

HEDWIG MEESTERS

© 2023 Droomvallei Uitgeverij, Hedwig Meesters
Eerste druk, juni 2023

Tekst: Hedwig Meesters
Coverfoto: Marjolain van Veen Fotografie
Foto auteur: Ingrid Schrauwen - Foto Timeless
Vormgeving: Droomvallei Uitgeverij
<http://www.prachtboeken.nl>
ISBN: 978-94-93314-09-2

Alle rechten voorbehouden.

Voor Marjan en Rianne

Isabel

1. 8 juli 2019

Isabel had spijt van de goedkope vlucht die ze had geboekt. Hierdoor had ze een urenlange tussenstop in het Midden-Oosten moeten doorstaan zonder dat ze het vliegtuig had mogen verlaten. Haar rug deed pijn van het lange zitten, haar linker bil was net wakker geworden en haar knieën en polsen schriјnden.

Afgelopen nacht was ze op weg van het toilet naar haar zitplaats gestruikeld. Een man aan het gangpad had zijn stelten van benen uitgestrekt en zij had ze niet kunnen ontwijken. Ze was op haar knieën gevallen en op haar polsen verder gegleden, totdat haar hand achter de in een wandelschoen verpakte voet van weer een andere slapende man met lange benen was blijven steken. Er waren een paar stevige vloeken aan haar lippen ontsnapt. De man met de wandelschoenen had haar overeind geholpen en met een sussende stem – alsof Isabel een schrikachtig kind was – met veel omhaal excuses aangeboden. Hij dacht dat ze over zijn benen was gekukeld. De veroorzaker van de val, een grote blonde man, had zijn hoofd om de rugleuning gestoken en haar met een slaperige en tegelijk gemuseerde uitdrukking op zijn gezicht opgenomen. Isabel had zich afgevraagd of hij een grap doorhad die zij niet snapte. Ze had hem in scherpe bewoordingen aangeraden op lange vluchten voortaan een stoel bij het raam te nemen, zodat argeloze medereizigers niet bang hoefden te zijn hun nek over zijn poten te breken. Zonder zijn reactie af te wachten, was ze terug naar haar plaats gegaan.

De rij voor de douane was lang. *Er zijn nog honderdnegentig wachtenden voor u. U wordt zo spoedig mogelijk geholpen.* Ze keek naar de ingedroogde vetvlek op haar T-shirt, een herinnering aan de macaroni die ze in het vliegtuig had gekregen. Waarom was er altijd turbulentie als je zat te eten? De airconditioning in de aankomsthal stond op diepvriesstand. Ze rolde de mouwen van haar vest omlaag en rook het zweet en de scherpe lichaamsdampen van Indiase omstanders die hun maaltijden graag met pittige kruiden en specerijen oppepten.

Ze keek om zich heen. Dit was niet een van de filmpjes of documentaires over Mumbai die ze de afgelopen tijd op tv en YouTube had gezien. Het was een interactieve 3D-film met haar in een van de hoofdrollen. Wanneer ze iemand aankeek en glimlachte, kreeg ze een glimlach terug, of de ontvanger van haar genegenheid meende dat ze tegen iemand anders vriendelijk was en spiedde onzeker om zich heen. In de rij naast haar stond een man met een rugzak vol slijtplekken en een gedeeltelijk met duct tape afgeplakte scheur.

Ze dacht aan de dag dat Nik met twee rugzakken aan was komen zetten. Hij vond dat ze reizigers moesten worden. Toeristen gebruikten koffers, reizigers namen genoeg met een rugzak, beweerde hij. Waarom ze naar reizigers moesten worden opgewaardeerd, had ze haar man – inmiddels ex-man – gevraagd. En wat het verschil was tussen een toerist en een reiziger. Een toerist bezocht bekende bezienswaardigheden en maakte kiekjes en selfies, reizigers waren op zoek naar ervaringen en bijzondere bestemmingen die toeristen links lieten liggen, had Nik vol overtuiging verklaard. Uiteindelijk had hij de rugzakken teruggebracht naar de winkel en waren ze zoals ieder jaar met een koffer vertrokken. Bij nader inzien vond Nik een rugzak te onhandig.

Nog iets van vijftig wachtenden. Twintig. Drie. Met een knie schoof ze haar koffer een stukje naar voren. Ze zocht naar de reisgids in het rugzakje dat ze in het vliegtuig als handbagage bij zich

had gedragen, totdat ze zich herinnerde dat ze het boek in het opbergvakje van de stoel ervoor had laten zitten. Nu moest ze zo snel mogelijk een nieuwe gids kopen met handige plattegronden en nuttige tips. Iemand stootte met zijn bagagekarretje tegen haar schenen. En nog eens. Ze draaide zich om en herkende de dader als de mannelijke helft van het echtpaar dat naast haar in het vliegtuig had gezeten. Hij maakte een verontschuldigend gebaar, zette een stap zijwaarts en begon in het Indiaas tegen zijn vrouw te jere miëren.

Eindelijk vroeg een douanebeambte met een zwarte tulband en een opgerolde baard die als een carnavalsmasker met elastiekjes achter zijn oren vastzat naar haar paspoort. Hij inspecteerde het document grondig, gaf het terug en knikte als teken dat ze India in mocht. Ze liep de grote aankomsthal in. Een scherm toonde de buitentemperatuur: 33 graden.

De man die naast haar in het vliegtuig had gezeten, tikte op haar schouder. ‘U zei in het vliegtuig dat uw hotel in de wijk Fort ligt, nietwaar?’

‘Dat klopt.’

‘Mag ik u een lift aanbieden om mijn gedrag van zojuist een beetje goed te maken?’ Zijn vrouw knikte instemmend.

‘Graag. Wat aardig van u.’ Isabel had hoofdpijn en honger en snakte naar een verkwikkende douche. Ze volgde het echtpaar van middelbare leeftijd naar een parkeergarage. Op de bovenste verdieping stapte ze achterin een Lexus met getint glas. Drommen mensen liepen op de straten parallel aan de snelweg naar het centrum van Mumbai. Of ze zaten op een fiets, in een kar achter een paard of met zijn vieren op een scooter. Een dozijn kinderen zat opeengepakt in de laadbak van een kleine vrachtwagen. Allemaal in een levensgroot decor van kleuren en versieringen dat overweldigender was dan wat ze in boeken, op foto’s, tv en YouTube had gezien. Ze keek naar jongelui in spijkerbroek en T-shirt, moslimvrouwen in *salwar kameez*, de traditionele oversized jurken, en hindoevrouwen

in *sari*, een lap stof die ze om zich heen hadden gewikkeld en waarvan het uiteinde over hun schouder was geslagen. Ze zag mannen in pak of traditionele *dhobi*, een witte lap stof die om hun taille zat geknoopt en tot aan de enkels reikte.

Op de voorbank van de auto plukte de vrouw een pluisje uit het dunne, grijzende haar van de man die, onderuitgezakt en met één hand, aan het stuur zat. Ze ratelde woorden op een toon die een moeder aansloeg wanneer haar kind iets had uitgevreten waar ze niet blij mee was. De man mompelde iets terug, ging rechtop zitten en hield het stuur met beide handen vast.

De auto stopte langs de weg. ‘Het spijt me,’ zei de man, ‘rond deze tijd van de dag staat het verkeer hier overal muurvast en wij gaan een andere kant op. Gelukkig er rijden er overal taxi’s.’

‘Bedankt voor de lift.’ Isabel was amper vanuit de prettig koele auto in de onaangename hitte van buiten beland, toen haar mouw werd vastgepakt door een graaiende hand die vastzat aan de magere en ongewassen arm van een man. Hij vroeg om iets. Aan de armzalige toestand van de rest van zijn lichaam te zien, moest het geld of eten zijn. Bij een tweede blik zag ze dat hij geen tanden had en ze kon zo gauw maar één been ontdekken. Ze bevrijdde zich uit zijn greep en keek hem verontschuldigend aan. Hij hield zich staande met een krakkemikkige kruk die ooit door een onhandige knutselaar in elkaar moest zijn geflanst. En hij rook naar urine. Ze wrong zich door een klont mensen die een kakofonie van mechanisch, elektronisch en organisch geproduceerde geluiden voortbracht en omgeven was door een geurmélange van armzalige persoonlijke hygiëne en citrusvruchten. Het contrast met het rustige dorp waar Isabel woonde – omgeven door weilanden, bos, heide en vennen – kon niet groter zijn. Voorbij de klont mensen werd het rustiger. In de verte klonk gerommel van naderend onweer, maar dat kon ook een trein op een viaduct zijn of haar maag. Ze hield een taxi aan en gaf het adres van het hotel. De bestuurder smeed haar koffer in de ach-